

Inhoud

De piepkleine tuinkabouter en de samenhang der dingen	9
Quatre-mains	16
Groeten uit Nieuwvliet	43
De piepkleine tuinkabouter en het fenomeen van de immanente transcendentie	66
De vierschaar	74
De dingen en Inger I: Totally Norway	78
Nooit slaan daar de dagen dicht	86
Glorie en Heerlijkheid	111
De piepkleine tuinkabouter en de verkenning van de beloftevolle ruimte	126
De dingen en Inger II: De prinses en de erwt	144
Sterrennacht	151
De Kei	168
Het binnenwerk	174

De engelenmaakster 188

Mouton retourné 193

Bij de maharadja's 208

Onder de bramen 232

De piepkleine tuinkabouter en het probleem van de
ontologische trouw 240

Alle dagen samen 245

Bij wijze van plechtige uitleiding 313

De piepkleine tuinkabouter en de samenhang der dingen

DE NACHT BRENGT weer slapeloosheid, lieveling, ik wil een verhaaltje vertellen. Zoals vroeger, voor er games bestonden, in mijn jonge jaren, jouw prehistorie – kreeg ik mijn kop maar stil. Je weet toch dat er een piepkleine tuinkabouter in je navel woont?

Nee, ik houd niet op. Je wilt het weten, ook al wil je het niet weten.

Iedere nacht, wanneer je slaapt, komt de piepkleine tuinkabouter uit zijn knusse schuilholletje geklauterd en vat een waarlijk epische tocht aan door de weidse vlaktes van je buik en je borstkas. Een formidabele onderneming voor zo'n welhaast microscopisch schepsel.

Nu en dan, wanneer je je omdraait in je slaap, moet hij zich aan je borstharen vastklampen. Het put hem steeds vaker uit. Zou hij dan toch ouder worden? Hij houdt het voor onmogelijk.

Wanneer hij na een uur of wat bij je rechtertepel aanbelandt, staat hij zichzelf een korte rustpauze toe. Zittend op vermelde tepel opent hij het minirugzakje dat hij altijd met zich meedraagt, kauwt een klam broodje komkommer weg en zucht een zucht vol meerduidigheid. Margot, zijn oudere zuster, maakt zijn picknick voor hem klaar, iedere avond weer, met wisselende geestdrift.

Margot woont ook in je navel, jawel, en nee, we zijn niet te oud geworden voor sprookjes. Ik zou zelfs zeggen dat we er juist weer oud genoeg voor zijn – ik dan toch. Jij mag nog menen dat de dingen de dingen zijn, nu je een grote jongen bent en alle metaforiek ongeduldig inperkt, maar voor mezelf begint het ietsje anders te liggen, met mijn heup en zo.

Krachtdadig ontdoen de mysteriën zich van hun tentzeil, hun schors, hun bedaking. Steeds vaker lig ik wakker in nachten even grijs als mijn miezerige pluishaar, met evenveel rijp op mijn kop als de stellingen van het firmament sterren stutten.

Ja, je moet nu echt slapen, ik weet het, daarom dat ik maar lig te kleppen, in mezelf in de nacht. Ik wil ook slapen, namelijk, met je warmte nog altijd, in de lakens nog altijd, maar meestal lig ik wakker van je rimpelloze horizonten en de droesem van je dromen.

Margot gaat zelden de straat op, ze is meer het huiselijke type – wat overigens voor alle betrokkenen een goede zaak is. De piepkleine tuinkabouter houdt ervan om wat te kunnen bezinken op je rechtertepel, om het panorama van de huidplooiën in je oksels, zo maanlandschapachtig zijdezilverzacht, in te drinken met zijn blik.

De eeuwige stilte der oneindige ruimten beangstigt hem geenszins. Uitzierend over je traag deinende balg aanhoort hij het zoemen van de tijd die hem nimmer tot zijn domeinen toelaat. Hij is zelf eeuwigheid en stilte en oneindigheid, samengebald tot een hompje leem met een baard en een, anders dan de traditie voorschrijft, geruite kaki pet, waterbestendig.

De piepkleine tuinkabouter neemt een slokje uit zijn mini-thermos, lauw ijzerkruid met munt – het ene als versterking, het andere om zijn maag te kalmeren. Margots deeg is niet van

het luchtigste soort (zijzelf trouwens ook niet).

Af en toe houdt het deinen onder zijn voeten op, wanneer je adem in je longen stukt. Hij neemt die windstilte met een zekere vertedering waar, wachtend tot het getij terugkeert.

In zijn lange leven, dat, voor zover hij zich kan herinneren, geen oorsprong kent, alleen verderzetting, is hij van zoveel mensenkinderen de piepkleine naveltuinkabouter geweest. Van getroeblerde zielen tot enerverende goedzakken – van die immer vredige loebassen, wier hele bestaan één lange middagdut scheen. Zoals die goedmoedige labrador van een magazijnmeester in Jutland, die zijn gelukzaligheid alleen onderbrak voor een bord soep, de dagelijkse ontlasting en gebeurlijke copulaties. Fijne kerel, daar niet van, maar van een saaiheid...

Een tijdlang was hij de conciërge van een Zwitserse iconoloog. De man dweilde twintig jaar lang wereldwijd musea af om zijn dissertatie ‘Over het merkwaardige ontbreken van Kleenex in het late oeuvre van Jheronimus Bosch’ met hard bewijs te staven. Toen de arme ziel in zijn eigen voetnoten begon te verdwalen, had de piepkleine tuinkabouter een ander onderkomen gezocht. De kerel waste ook iets te vaak zijn navel uit, wat het meubilair geen goed deed.

In de uitgewoonde gewrichten van een onderbetaalde kinderneid uit Mexico-Stad kon hij meerdere reumatologische studies lezen, maar hij had een bloedhekel aan het gekrijs van de kinderen voor wie ze zich uitsloofde. Rotverwend geteisem, als hij eerlijk mocht zijn. Op kinderen in het algemeen was hij hoe dan ook niet bijster happig, anders dan omgekeerd, helaas, sinds Disney zijn eerbiedwaardige ambt had versuikerd. Kindjes stinken dat het een aard heeft voor de gevoelige reukorganen van piepkleine tuinkabouters, die tot bestaan zijn geroepen om bosgrond en bodemlagen, plant en dier en mens en schimmel aan het vitale principe te herinneren.

Een tijdlang was hij van de weeromstuit bij een scherp-schutter in de Balkan ingetrokken. Niet meteen het type dat snotterend boven wiegjes gaat hangen, maar uit de ziel van de moordenaar walmde een onvermoede deernis op, een virulente weemoed die zich blijkbaar alleen in buskruit en schotwonden liet vertalen.

Het vermogen tot denken der mensenkinderen, had hij na meerdere diplomatieke posten vastgesteld, is hun wellicht door de welwillende goden gegeven, of door de kromming van de ruimte, of de dans der genen, of anders de rekkelijkheid van Vader Tijd die zijn eigen zonen verslindt, als een niet altijd even adequate manier om met hun eigen gedachten om te kunnen gaan.

Want kijk nu naar die jongen hier, zegt de piepkleine tuinkabouter tot zichzelf, terwijl hij zijn laarsjes voorzichtig in de pokdalige aarde van je tepelhofje drukt. Hij kreunt zo vaak in zijn slaap, die knaap, en het is niet eens van genot... Ergens, ergens, in zijn jeugdige bloedbanen of zenuwstrengen, in de mozaïeken van zijn gladde spieren, moet er een gedachte ronddwalen die zich maar niet in zijn weefsel laat opnemen en zodoende allerlei doorstroming blokkeert. Zou het kunnen, vraagt hij zich af, je glorieuze eenzaamheid overschouwend, dat mensenwezens dieren zijn die er maar niet in slagen om volledig lichaam te worden?

Wat zich niet laat denken, neemt het lijf tot woordenboek, zodat er, vermoedelijk, concludeert de piepkleine tuinkabouter, zijn eigen gedachtegang tot zijn uiterste logica doorvoerende, nimmer nood aan denken zou bestaan ware het menselijke lichaam door geen enkel obstakel in zijn lust en angsten belemmerd.

En dat op zich, het verlangen ongehinderd lichaam te zijn,

geen woorden hoeven te ballen, alleen maar vuisten, nooit honger te moeten kennen, slechts eeuwige verzadiging, kan vooral bij onzekere jongemannen, hij heeft het al zo vaak gezien, tot een onrustige nachtrust leiden, waarin het knispert en knettert van prikkeldraad en handgranaten.

Nogmaals slaakt de piepkleine tuinkabouter een diepe zucht, van ontmoediging deze keer. Hij beseft dat hem een steile klim wacht: de flanken van je hals, de moeilijke curves van je oorschelp.

O, je slaapt al? Daarom dat je het voor de duidelijkheid even meldt, waarschijnlijk. En moeilijk is geen obsoleet taalgebruik. Dat je het woord kent, zegt op zich al genoeg, dunkt me, obsoleete kleuter.

Hij trekt zich op aan je sleutelbeen, de piepkleine tuinkabouter. Hij laat zich in de ondiepe vallei glijden waar je hals uit je schouders oprijst. Het bezorgt hem een kriebel in de buik. Enige frivoliteit is hem niet vreemd.

Uiteindelijk slaagt hij erin zich aan je oorlel op te trekken, zonder zijn pikhouweeltje en het klimtouw uit de minirugzak hoeven te halen (is dat even boffen), waarna hij met een onverwacht kwieke rugwaartse salto op zijn beide voeten landt, vlak bij de holte van je binnenoer.

En weet je wat hij dan doet?

Ja, hij gaat naar het toilet, ja.

Subtiel van je, echt waar.

In de sluimerende diepten van je trommelvlieszen fluistert de piepkleine tuinkabouter die in je navel woont een nocturnale bede: 'Reik, gij cellen, moleculen, gij atomen, neuronen, protonen... Al gij subatomaire hummeltjes, reik, reik elkaar de hand, blijf samen. Kom, toe dan, vind dit godenkind elke dag, ieder moment, elke nanoseconde weer uit, opdat hij als herbo-

ren en toch weer de oude mag ontwakken, die pracht van een jongen.’

Iedere nacht, ook op zon- en feestdagen, onderneemt de piepkleine tuinkabouter die helse tocht, om zijn bedde in je oor te prevelen.

Nee, ik ben niet melig. It is all in the ear of the beholder, my dear. Iedereen wordt sentimenteler met de jaren. Jij ook, je zult het wel zien. Geloof me, ook al doe je het niet. Ik geloofde het ook niet, vroeger. Als ieder lekker jong ding eiste ik het voorrecht op van mijn peilloos ondiepe jeugd en voerde het voorgeslacht grimlachend naar de guillotine.

Na afloop van zijn hymne giet de piepkleine tuinkabouter zijn thermosje leeg in je gehoorgang, opdat het smeer niet uitdroogt, zoals het mijne, dat om de haverklap een prop vormt die dan wekenlang in mijn hoofd kan zitten fluiten. Verbenathee vindt hij ook aan de fletse kant, ondanks het vleugje munt, en hij begint liever met een lichte rugzak aan de terugreis.

Hier en daar gaat hij even zitten op de molshoop van een moedervlek – zulke kleine imperfecties, die van zomaar een mens een uniek, eenmalig gebeuren maken, charmeren hem intens.

En dan, eindelijk, alvorens hij weer in je navelkje afdaalt, kijkt hij nog één keer in het rond terwijl hij zijn pet afzet (Margot hecht nogal aan burgerlijk decorum), werpt een laatste blik op het zuidelijk halfmond van je lijf – en zegt in zichzelf, lichtjes verbijsterd: goede hemel, dat lijkt me een verdomd pittige proteïnereep, daar in de verte. Margot wil die ondingen (haar woorden) niet in huis. Wie weet wat er allemaal in zit. Een gevriesdroogd ziekelijk rund, waarschijnlijk (eveneens haar woorden).

Daarom dus, lieverd, moet je goed eten, liefst vers en vezelrijk, en veel slapen. Anders krijgt de piepkleine tuinkabouter in je navel amper de tijd om je atomen en cellen toe te fluisteren dat ze elkaar de hand moeten blijven reiken.

Ze hoeven het maar heel even over het hoofd te zien, op een regenachtige maandagmorgen, en puf, je bent in een oogwenk verdampt. Wat wel heel erg tragisch zou zijn. Zo jong en beloftevol, Herr doctor.

Slaap lekker, liefste, ik zwijg al.

Doe jij het licht uit?